

Gospodin Suad Numanović
Ministar rada, zdravlja i socijalnog staranja

Podgorica, 25.03.2010.

Poštovani gospodine Numanoviću,

obracamo Vam se zabrinuti zbog dugogodišnjeg nečovječnog i ponižavajućeg postupanja prema pacijentima JU Zavod "Komanski most".

Prve informacije o negativnim pojavama u ovoj ustanovi dobili smo još 2001. godine, kada je "Sigurnoj ženskoj kući" dostavljena fotografija na kojoj se vidi seksualno zlostavljanje maloljetnika od strane odrasle osobe. Uslijedila je reakcija u vidu dopisa policiji i nadležnim organima, ali je adekvatan odgovor izostao. Tadašnji direktor ove ustanove, gospodin Vuk Mirković, koji je još uvijek na istoj funkciji, izjavio je tada, na naše zaprepašćenje, da "to nije nista neobično"(!)¹

Tada, 2001. godine najavljen je i početak izgradnje posebnog paviljona za smještaj maloljetnika, koji su se i tada, kao i 2010. godine, potpuno neadekvatno, nalazili u istom prostoru sa odraslim štićenicima.

Nakon posjete predstavnika Evropskog komiteta za prevenciju torture u nehumanog i degradirajućeg postupanja ili kažnjavanja (u daljem tekstu CPT) u septembru 2008. godine, objavljen je izvještaj koji ne samo da je potvrdio tvrdnje naše organizacije iznesene još 2000. godine, već je ukazao na čitav niz propusta u radu ove ustanove, koji se odnose kako na neadekvatnu brigu, njegu i uslove života, tako i na teške slučajeve fizičkog kažnjavanja štićenika i problem seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja.

Tako u odjeljku 3. ovog izvještaja, koji se bavi životnim uslovima štićenika ove ustanove stoji:

"U vrijeme posjete uslovi života štićenika su bili užasni. *Odjeljak B* je smještao 67 stanovnika raspoređenih u 12 spavaonica. U potpuno golim i smrdljivim sobama, stanovnici (od kojih su neki fizički hendikepirani ili slijepi, kao i mentalno hendikepirane osobe) su vidjeni kako leže sami, povremeno s glavama prekrivenim pokrivačem, neki goli, s muvama koje puze preko njih. U zaključanoj "sobi za bebe", delegacija je vidjela 5 iznemoglih stanovnika, dobi između 3 i 19 godina, koji su ležali u krevetima. Tu je i zaključana dnevna soba gdje je oko 25 stanovnika (muškaraca, žena i djece zajedno) ostavljeno da lutaju sami. Nadalje, u zaključanom dijelu, bez osoblja, gdje je izgledalo da su štićenici ostavljeni sami, delegacija je pronasla dnevnu sobu u kojoj je 7 štićenika bilo vezano za namještaj (vidi stav 127)... " Dalje se kaže... „nivo higijene, narocito u odjeljenju B, u kome se nalaze ranjiviji i zahtjevniji stanovnici, ne pristaju ustanovi za njegu. U nekim od spavaonica, bilo je urina i izmeta na podu, zidovima i posteljini. Nadalje, u prostorijama je bilo i miseva“..

¹ Dnevni list "Dan" 5.11.2001. godine

U izvjestaju se dalje naglašava i politika ustanove da se pri obavljanju pobačaja u slučajevima trudnoce sticjenica ove ustanove ne informisu niti konsultuju njihovi staratelji².

Pored pomenutog izvjestaja, naše nevladine organizacije primile su više pritužbi od strane roditelja djece koji, zbog njihove sigurnosti i dobrobiti djece, žele da ostanu anonimni.

Imajući u vidu pomenuti izvještaj, pritužbe roditelja i nedavni slučaj vraćanja, pa ponovnog prijema u ovu ustanovu kcerke Svetlane Knezevic Bozovic, nakon njenog obracaanja Sigurnoj ženskoj kuci, ukazuju da je stanje u ovoj ustanovi, na žalost, i dalje veoma lose.

Smatramo da su se stekli uslovi za temeljne promjene u radu ove institucije, pa se na ovaj način zalažemo za:

1. hitnu smjenu uprave „Komanskog mosta“, koja je bila odgovorna za nedopustivo stanje u ovoj ustanovi koje je utvrđeno u izveštaju CPT, i koja do današnjeg dana nije obezbijedila neophodne uslove za čovječno postupanje prema osobama s posebnim potrebama, o čemu svjedoči i posljednji slučaj pokušaja uskraćivanja neophodne njege kcerki Svetlane Knežević Božović;

2. hitno stvaranje uslova za odvojeni boravak odraslih i djece i usvajanje svih preporuka iz izvještaja CPT, koje se odnose na sveobuhvatni pregled situacije u Komanskom mostu i izradu detaljnog akcionog plana za reformu ove ustanove.

NVO Sigurna ženska kuca

NVO EKVISTA

NVO Akcija za ljudska prava

NVO Prvo udruzenje roditelja djece sa posebnim potrebama

Aleksandar Zekovic, istrazivac krsenja ljudskih prava

² Poglavlje br.5, paragraf 123, str. br. 70 izvjestaja CPTa